

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	КОД ПО СПОО	НАИМЕНОВАНИЕ
Професионално Направление	213	„АУДИО-ВИЗУАЛНИ ТЕХНИКИ; ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ ПРОДУКТИ”
Професия	213070	„ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР”
Специалност	2130701	„ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН”

Утвърдена със заповед № РД 09-895/07.08.2013 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване **трета** степен на професионална квалификация по професията **213070 „Графичен дизайнер”**, специалност **2130701 „Графичен дизайн”** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване **трета** степен по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 76 от 26.09.2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Графичен дизайнер”).

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

- а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б. Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
- б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

2. Критерии за оценяване

ИЗПИТНА ТЕМА № 1

ВИЗУАЛНАТА КОМУНИКАЦИЯ ПРЕЗ ЕПОХИТЕ

План-тезис:

- Изкуството като вид комуникация
- Модели на визуалната комуникация
- Езикът на дизайна през вековете
- Особенности на графичното послание
- Връзка с наследството от миналото

Приложна задача-казус: Направете артистичен фотоколаж, като използвате снимков материал на произведения на изкуството от различни епохи.

Дидактически материали: Примерни фотографии на различни видове художествени произведения, съвременни плакати и илюстрации.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	Максимален брой точки
1. Изяснява понятието комуникация и разсъждава над въпроса за изкуството като вид общуване.	5
2. Обяснява начините на общуване чрез визуални знаци, символи, форми, цветове.	10
3. Проследява и анализира изкуството през епохите и разпознава естетическите възгледи, характерни за дадена епоха.	10
4. Интерпретира съвременни теми чрез световноизвестни произведения на изкуството.	10
5. Спазва технически изисквания при манипулацията на фотографии.	5
6. Умее свободно да създава художествено издържано произведение.	5
7. Умее правилно да композира обектите и текста в пространството.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 2

ГРАФИЧНИ ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА

План-тезис:

- Обем и пространство
- Контраст
- Свойства на петното и линията
- Композиция

Приложна задача-казус: Създаване на плакат по тема чрез геометрични форми и ограничен брой цветове.

Дидактически материали: Примерни фотографии на графични произведения в историята, съвременни плакати и илюстрации, примерни проекти за модни течения в уеб дизайна.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	Максимален брой точки
1. Създава устойчива композиция чрез минимални изразни средства.	10
2. Разбира и владее принципите на контрастните форми и цветове.	10
3. Владее изразния език на линията и създава графични интерпретации чрез нея.	10
4. Познава стиловете в изкуството и успява да прилага даден стил в работата си.	10
5. Пресъздава темата чрез определени цветове и залага на тяхната символика.	5
6. Съчетава опростените графични форми с конкретен шрифт.	10
7. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 3

ОРНАМЕНТИКА

План-тезис:

- Функция на орнамента
- Орнаментът през епохите
- „Разчленяване” на даден орнамент
- Комбинаторика

Приложна задача-казус: Създаване на орнамент от геометрични форми, комбиниране и използване на орнамент в плакат по зададена тема.

Дидактически материали: Примерни фотографии на орнаментални украси в историята, съвременни плакати и графични решения с употребата на орнамент, примерни проекти за „разчленяване” на орнамент.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	Максимален брой точки
1. Проследява и анализира видове орнаментика през епохите.	10
2. Познава дадените символи в орнаментите, характерни за конкретната епоха.	10
3. Умее да раздели на самостоятелни елементи даден орнамент.	10
4. Проследява съчетаването на различните елементи за създаването на орнамента.	5
5. Използва подходящ компютърен софтуер за създаването на геометричен орнамент.	5
6. Създава орнамент, подходящ за дадената тема.	10
7. Съчетава орнамента с конкретни шрифтове.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 4

ГРАФИЧНИ ЗНАЦИ И СИМВОЛИ

План-тезис:

- Визуалните символи в древността
- Графичният символ и неговата обществена роля
- Особенности на емблемата
- Пътят на графичния знак към символа

Приложна задача-казус: Създаване на политически плакат по тема чрез използването на характерен символ.

Дидактически материали: Примерни фотографии на графични символи, емблеми, знаци, марки, гербове от древността до наши дни. Политически карикатури, използващи известни графични символи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	Максимален брой точки
1. Проследява и анализира видовете символи и техните особености през епохите.	10
2. Познава дадените символи, характерни за конкретната култура, религия, политическо течение.	10
3. Познава особеността на графичния знак и неговите функции.	10
4. Разбира важността на създаването на графичен знак (логотип) за търговския продукт.	5
5. Създава визуално послание чрез употребата на известен символ.	5
6. Интерпретира символите и създава нови послания чрез тях.	10
7. Съчетава добре шрифтовете и контролира техния вид според темата.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 5

ИКОНИЗАЦИЯ НА ЧОВЕШКИ ОБРАЗИ, ПОЗИ, ЖЕСТОВЕ

План-тезис:

- Преглед на иконични пози, жестове, портрети, останали в историята от произведения на изкуството и документалната фотография
- Тълкуване на иконични образи
- Посочване на жестове от невербалната комуникация, станали общодостъпни и разбираеми в обществото
- Създаване на ново послание чрез иконични образи
- Графична обработка и стилизация на образа

Приложна задача-казус: Създаване на плакат по тема чрез употребата на иконичен образ, обработен цветово и графично опростен.

Дидактически материали: Репродукции на световноизвестни произведения на изкуството, останали знакови във времето, фотографии на личности, образи, пози и жестове, придобили характерна символика във времето.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	Максимален брой точки
1. Посочва примери за иконични образи в изкуството и анализира известни произведения.	10
2. Посочва примери и анализира характерни фотографии на известни личности, останали знакови за човечеството.	10
3. Анализира невербални жестове и тяхната функция в комуникацията.	10
4. Интерпретира нови визуални послания чрез употреба на иконични образи.	5
5. Умее художествено да обработи дадени образ, поза, жест и да ги съчетае с други елементи при създаването на графичен дизайн.	10
6. Умее да предаде конкретно послание.	5
7. Извежда най-важните моменти при обработката на фотографията според особеността на техниката при изпълнение на плаката.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 6

АНАЛИЗ И ПЛАНИРАНЕ НА ВИЗУАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

План-тезис:

- Осмисляне и структуриране на информацията
- Проучване - начална и крайна точка на съобщението
- Синхронизиране на продукта и средата за разпространение
- „Шум по канала”
- Съпоставяне с вече реализирани проекти

Приложна задача-казус: Създаване на листовка за нощен клуб.

Дидактически материали: Примерни листовки на подобни събития, схеми, визуализиращи темата.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 6</i>	Максимален брой точки
1. Умее да извежда и акцентира най-важната информация.	10
2. Може да степенува смислово текстовото послание.	10
3. Анализира функцията на рекламния продукт и търси най-добри стилови варианти за създаване на оригинална визия.	10
4. Определя аудиторията, към която е насочена рекламата.	10
5. Проучва вече създадени проекти със сходна тематика.	5
6. Подбира подходящи цветове, шрифтове и композира визуално според степенуването по смисъл.	5
7. Представя крайния проект с добри технически параметри.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 7

ЙЕРАРХИЯ В ПОСЛАНИЯТА

План-тезис:

- Графично степенуване по смисъл на текстови заглавия в обща композиция
- Оформяне по йерархия на изображения
- Създаване на нови послания чрез използване на готови заглавия
- Вестникарско оформление
- Съпоставяне на печатни и уеб информационни медии
- Мондрианов дизайн

Приложна задача-казус: Оформление на начална страница на вестник.

Дидактически материали: Примерни печатни издания, информационни интернет сайтове, репродукции на Пийт Мондриан.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>	Максимален брой точки
1. Умее да създава смислов център на конкретен текст сред много други.	10
2. Умее да определя визуален композиционен център и контрапункт.	10
3. Създава композиционна решетка и експериментира в няколко варианта.	10
4. Владее типографските настройки за създаване на текстови контраст.	10
5. Създава асиметрична композиция.	5
6. Използва подходящ софтуерен продукт.	5
7. Представя крайния проект с добри технически параметри.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 8

ПОРТРЕТНА СТИЛИЗАЦИЯ

План-тезис:

- Функции на стилизираното изображение
- Определяне на светлина и сянка чрез степенуване на два цвята
- Обобщаване на анатомичните форми
- Запазване на характера на типажа
- Обогатяване чрез разнообразни графични форми
- Работа чрез растерни и векторни софтуерни програми
- Създаване на графично послание

Приложна задача-казус: Дигитално стилизиране на портретна фотография и създаване на плакат.

Дидактически материали: Стилизации на растения, животни, човешки фигури, портрети в различни техники и с различни приложения. Съвременни плакати със стилизиран човешки образ.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява функциите на стилизираното изображение.	5
2. Може графично да степенува цветно изображение с черно и бяло.	10
3. Познава анатомията и може артистично да съчетава форми.	10
4. Успява да съхрани характерните черти на типажа след стилизацията.	10
5. Може да добавя графични линии и форми с цел обогатяване на творбата.	10
6. Използва подходящ софтуерен продукт и съчетава програми в работата си.	5
7. Може да създаде графичен дизайн чрез употребата на портретна стилизация.	5
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 9

ШРИФТОВИ И ТИПОГРАФСКИ ОСОБЕНОСТИ В ДРЕВЕН РИМ

План-тезис:

- Видове шрифтове от монументалното писмо
- Шрифтови особености и технологии
- Особености на монументалните каменни надписи
- Съпоставяне на монументалните римски шрифтове и шрифтовите варианти в компютъра
- Дигитална обработка на буквата
- Типографски настройки

Приложна задача-казус: Създаване на дигитален прототип на римска колона и композиране на надписи по примерите на археологическите находки.

Дидактически материали: Примерни фотографии на археологически обекти с надписи от епохата. Шрифтови схеми.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>	Максимален брой точки
1. Описва видовете шрифтове от монументалното римско писмо.	10
2. Познава технологията на създаване на шрифта.	10
3. Познава и описва съставните части на буквата.	10
4. Разпознава особеностите на изписване на надписи върху монументални сгради.	5
5. Различава готовите видове шрифт в компютъра и може да ги квалифицира.	5
6. Умее да обработва шрифтово и типографски текст.	5
7. Създава нови варианти чрез векторните възлови точки в графичния софтуер.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 10

ШРИФТОВИ И ТИПОГРАФСКИ ОСОБЕНОСТИ НА ГЛАГОЛИЦАТА И КИРИЛИЦАТА

План-тезис:

- Основни форми при изграждане на глаголичен шрифт
- Текстово оформление на кодекса
- Кирилският уставен шрифт – предходни подобия, форми и видове
- Развитие на кирилицата във времето
- Преобразуване на шрифта чрез печатните технологии

Приложна задача-казус: Създаване на начална страница от евангелие в средновековен стил чрез кирилски шрифт.

Дидактически материали: Примерни фотографии на средновековни ръкописи, табла с шрифтове.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	Максимален брой точки
1. Описва основните геометрични форми, използвани за създаване на глаголицата, и тяхната символика.	10
2. Познава кодекса и прави разлика с другите форми за разпространение на писменото слово.	10
3. Описва видовете инструменти и багри за изписване.	5
4. Различава видовете средновековни кирилски шрифтове и тяхната трансформация във времето.	10
5. Обяснява реформата на кирилицата като историческо събитие.	5
6. Проследява начина на печатане и създаване на първата печатна кирилица.	5
7. Умее да имитира средновековно ръкописно оформление и да съчетава орнаменти и шрифтове.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 11

ШРИФТОВИ ОСОБЕНОСТИ НА СЪВРЕМЕННИТЕ ГРОТЕСКОВИ ШРИФТОВЕ

План-тезис:

- Приложение на шрифтовете
- Възникване на шрифта ”гротеск”
- Видове гротескови шрифтове
- Швейцарската „хелветика”

Приложна задача-казус: Създаване на корица за списание чрез разнообразни варианти на гротесков шрифт.

Дидактически материали: Примерни корици на списания. Шрифтови схеми.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 11</i>	Максимален брой точки
1. Проследява исторически развитието на индустрията и връзката на шрифтове с нея.	10
2. Обосновава възникването на шрифта „гротеск”.	5
3. Определя особеностите на шрифта и неговите съставни части.	10
4. Разпознава видове гротесков шрифт и ги квалифицира.	10
5. Обосновава широкото приложение на шрифта „хелветика”.	5
6. Обработва шрифтово и типографски текст.	5
7. Създава шрифтов контраст и съчетава умело изображение и текст.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 12

ТИПОГРАФСКО ОФОРМЛЕНИЕ

План-тезис:

- Създаване на яснота и четливост при текстово оформление
- Създаване на текстови контраст
- Текстово композиране
- Използване и съчетаване на разнообразни видове шрифтови фамилии
- Описание и характеристика на шрифтовете
- Текстово моделиране в разнообразни форми
- Свободно творческо композиране чрез текстове

Приложна задача-казус: Създаване на творческо типографско оформление само чрез употребата на разнообразни видове шрифт.

Дидактически материали: Примерни типографски оформления – съвременни и от древността. Шрифтови схеми.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 12</i>	Максимален брой точки
1. Познава и умело използва в работата си типографските настройки.	10
2. Съчетава видове шрифтове от една фамилия и създава контраст.	10
3. Създава художествена композиция чрез текстовете.	10
4. Може да определя съставните части и особеностите на различните шрифтове.	10
5. Съчетава текстове и части от орнаменти.	10
6. Може технически да обработва шрифт със софтуер за графичен дизайн.	5
7. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 13

ВЪЗНИКВАНЕ, КЛАСИФИКАЦИЯ И ОСОБЕНОСТИ НА ДЪЛБОКИЯ И ВИСОКИЯ ПЕЧАТ

План-тезис:

- Възникване на печатарската технология
- Обособяване на графиката като самостоятелно изкуство
- Развитие на типографията и печатния набор
- Класификация на класическите печатни технологии
- Навлизане на дълбокия и високия печат в полиграфията и употребата им в наши дни

Приложна задача-казус: Изработка на дигитален екслибрис.

Дидактически материали: Примерни печатни материали, произведения на изкуството.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 13</i>	Максимален брой точки
1. Проследява и обяснява възникването на печатните технологии.	10
2. Определя графиката като вид изкуство и проследява развитието ѝ в историята.	5
3. Анализира и обяснява развитието на типографията и шрифтопечатането преди и след възникването на печатната машина.	10
4. Описва класическите печатни технологии и техните особености.	10
5. Описва видовете дълбок и висок печат в съвременната полиграфия.	10
6. Познава характера и функциите на екслибриса, умее да създава дигитално подобие на екслибрис.	10
7. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 14

ОФСЕТОВ ПЕЧАТ

План-тезис:

- Принцип на офсетната технология
- Описание на основните елементи на офсетовата печатна машина
- Индиректен печат
- Етапи при печатане
- Видове офсетов печат - особености

Приложна задача-казус: Създаване на инфографика на печатен апарат за офсетова технология.

Дидактически материали: Фотографии на офсетни печатни машини, печатни изделия.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 14</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява принципите на офсетната технология.	10
2. Описва основните елементи на офсетовата печатна машина.	10
3. Познава и характеризира индиректния печат.	5
4. Проследява етапите при подготовка и печатане.	10
5. Определя видовете и особеностите на офсетовия печат.	10
6. Илюстрира графично частите на офсетовия апарат, процеса на печатане и ги пояснява текстово.	10
7. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 15

ПРЕДПЕЧАТНА ПОДГОТОВКА

План-тезис:

- Трапинг (застъпване)
- Оувърпринт (припокриване)
- Точка на принтера – dpi
- Растер на полутонова точка
- Линиатура
- Растерни решетки

Приложна задача-казус: Монтаж на печатна кола – 16 страници, лице и гръб, при готов дизайн на печатно издание.

Дидактически материали: Видове печатни и предпечатни материали. Примерни схеми.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15</i>	Максимален брой точки
1. Обосновава нуждата от процеса трапинг (застъпване).	10
2. Познава и описва процеса оувърпринт (припокриване).	5
3. Описва процеса на възпроизвеждане на изображение от принтера и пояснява термина dpi .	10
4. Обосновава какво е растер на полутонова точка и описва създаването и насищането на цветови тон.	5
5. Обосновава важността на линиатурата за създаването на качествено изображение и нейната връзка с разделителната способност.	10
6. Формулира принципа на отпечатване на изображение чрез растерни решетки.	5
7. Успява да разполага страници в печатна кола и да ги номерира	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 16

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА КОМПЮТЪРНАТА ГРАФИКА

План-тезис:

- Видове компютърна графика
- Видове цветови модели
- Файлови формати – предназначение и особености
- Приложение на компютърната графика
- Видове компютърни програми – класификация и спецификация
- Синхронизация и съвместимост между програмите

Приложна задача-казус: Създаване на анимирано изображение чрез изготвени в други програми растерни и векторни изображения.

Дидактически материали: Екранни изображения на видове програми и разнообразни програмни изделия, схеми на цветови модели, схеми и графики на файлови формати.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16</i>	Максимален брой точки
1. Описва и разграничава видовете компютърна графика според начина на действие и според функцията.	10
2. Определя видовете цветови модели в компютърната графика.	10
3. Описва разнообразните файлови формати, техните особености и предназначение.	10
4. Разграничава видовете програми за компютърна графика и обосновава тяхната най-добра функция.	10
5. Определя връзката между софтуерните продукти и характеризира тяхната положителна и отрицателна взаимна функционалност.	10
6. Може да изобразява точно съставните елементи на различните видове компютърна графика и да ги противопоставя.	5
7. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 17

ПРОЦЕС НА СКАНИРАНЕ И КОРИГИРАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЕ

План-тезис:

- Избор на разделителна способност
- Разрядност и динамичен диапазон
- Характеристики на растерното изображение
- Тонална корекция и „изостряне”
- Компресиране на изображенията

Приложна задача-казус: Обработка на сканирано изображение чрез подходящ софтуерен продукт.

Дидактически материали: Примерни сканирани изображения. Схеми с елементи от компютърната графика.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 17</i>	Максимален брой точки
1. Знае видовете разделителна способност и може да я определя.	10
2. Описва понятията разрядност и динамичен диапазон и тяхната роля при принтирането.	5
3. Описва подробно характеристиките на растерното изображение и на растерните файлови формати.	10
4. Определя нуждата от тонална корекция на сканираното изображение и я извършва без влошаване на качеството.	10
5. Познава и описва видовете компресии и може да ги прилага.	5
6. Разпознава получените дефекти (моаре) на сканираното изображение и умело ги отстранява.	5
7. Познава и използва разнообразните функции за цветова корекция.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 18

АНИМИРАНЕ В УЕБ ПРОСТРАНСТВОТО – ДВИЖЕНИЕ ЧРЕЗ КАДРИ И СКРИПТ КОДОВЕ

План-тезис:

- Основи на класическата анимация
- Синхронизиране на графични и мултимедийни програми
- Особенности на „символите”
- Принципи на работата с ключови кадри
- Движението в уеб пространството
- Интерактивни действия – програмни езици

Приложна задача-казус: Създаване на динамична уеб страница от предварително изготвени графични файлове.

Дидактически материали: Примерни уеб страници, банери, бутони, интернет игри и др.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18</i>	Максимален брой точки
1. Описва принципа на класическата анимация.	10
2. Познава видовете векторен и растерен софтуер и особеностите на компютърната анимация.	5
3. Обяснява необходимостта и принципа на работа на „символите” в програмата „Флаш професионал”.	10
4. Обяснява ролята на ключовите кадри за създаването на движение.	10
5. Анализира нуждата от движение в уеб пространството, границите на неговата употреба, положителни и отрицателни резултати.	5
6. Описва принципите на действие на програмните езици.	5
7. Създава интерактивни бутони с артистични функции.	10
8. Изпълнява приложната задача/казус.	5
Общ брой точки	60

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в създаване на дизайн - корпоративна идентичност и брендиране чрез разнообразни изразни средства. *(Примерно индивидуално практическо задание: Проектиране и изработване на фирмен знак /логотип/ и неговата визуализация върху офис материали).*

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси мален брой точки	Те жест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	1.1. Спазва условието за използване на работно облекло; 1.2. Спазва условията за работа с инструменти и машини; 1.3. Опазва чисто работното си място.		да/не

2.	Ефективна организация на работното си място.	2.1. Рационално подрежда инструментите; 2.2. Целесъобразно употребява материалите.	1 3	4
3.	Подготовка за работния процес и изготвяне на проектоскица.	3.1. Подготвя материалите за работния чертеж; 3.2. Изработва графични скици; 3.3. Прави черно-бели проекторисунки.	2 2 4	8
4.	Създаване на цветен проект-рисунок на заданието.	4.1. Съобразява употребата на цветовете със заданието; 4.2. Изчиства рисунката от допълнителни елементи; 4.3. Създава проекта в няколко цветни варианта.	4 3 5	12
5.	Спазване технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	5.1. Спазва технологичната последователност в процеса на работа; 5.2. Правилно подбира материала, необходим за изпитната работа, в зависимост от функционалното предназначение; 5.3. Избира подходящите програми, необходими за изработването на заданието; 5.4. Точно изпълнява техническите параметри на заданието.	2 2 3 3	10
6.	Създаване на компютърен продукт, отговарящ на изискванията на заданието и творческите търсения в проекта.	6.1. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри; 6.2. Изпълнява задачата в поставения срок; 6.3. Спазва всички изисквания, поставени в заданието, и осъществява творческите си намерения, залегнали в проекта.	4 4 4	12
7.	Завършване на компютърния продукт, съобразен с изисквания за графичния дизайн и спецификата на заданието.	7.1. Изработва компютърен продукт, отговарящ на изискванията за определения вид компютърна графика; 7.2. Изгражда конструктивно компютърната форма според вида предназначение.	4 4	8
8.	Защитаване на завършеното практическо задание.	8.1. Умее да представи и обоснове творческите си намерения и да проследи последователността на процесите при изпълнение на практическото задание.	6	6
		Общ брой точки		60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя за придобиване квалификация по професията „Графичен дизайн”.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общ брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Райън и Коновър. Графичната комуникация днес. 1-ва и 2-ра част. Дуодизайн.
2. Кафтанджиев, Христо. Визуална комуникация. Отворено общество, 1996 г.
3. Кандински, В. Точка и линия в равнината. С., 1995 г.
4. Йончев, В. Шрифтът през вековете. С., 1965 г.
5. Йончев, В. Книгата през вековете. С., 1976 г.
6. Беров, Т. Семиотика в изкуството. Варна, 2000 г.
7. Винсент, Л. Легендарните марки. Кръгзор, 2004 г.
8. Приор, Ж. Универсалните символи. С., 1993 г.
9. Сарджиева, Росица. Технологии за печат. Сиела, 2001 г.
10. Богомилов, Емил. Технология на графиката. Славена, 1994 г.
11. Блатнер, Дейвид. Сканиране и полутонове. Инфодар, 2000 г.
12. Лолър, Брайън. Дизайн, предпечат и печат. Софтпрес, 2006 г.
13. Стоев, Борислав. Основи на графиката. Захари Стоянов, 2006 г.
14. Стоичкова, Соня. Речник на графиката: терминология в графичното изкуство
15. www.lynda.com - Online Training Library

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Иван Димитров – Професионална техническа гимназия – Варна
2. Петко Тодоров - Професионална техническа гимназия – Варна
3. Биляна Касабова - Професионална техническа гимназия – Варна

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 213070 „Графичен дизайнер”

специалността 2130701 „Графичен дизайн”

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията 213070 „Графичен дизайнер”
специалността 2130701 „Графичен дизайн”**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се:

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)